

**LISTY
Z AURA – PONTU**

1/2010

Obsah:

Vážení přátelé.....	3
Kontakty.....	4
Česká a slovenská dramatika.....	5
Radokovské ozvěny - texty oceněné v soutěži o Cenu Alfréda Radoka za rok 2009	
Tomáš Vůjtek	Dagmar Pokorná
Jiří Homola	Vít Pokorný
Kristýna Sněgonová	
A další...	
Luděk Kašparovský	Eva Prchalová
Nové překlady.....	9
Anglicky psaná dramatika	
Leach/Wakefield – Š. Dominik	Maclvor - Niklová
Německy psaná dramatika	
Mayenburg - Kotrouš	Syha - Michňová
Schimmelpennig - Štědroň	Freising(ová) - Kotrouš
A další..	
Walczak - Vondráček	Erdman/Khek/Mikeska - Zábřana
Hry, které je po dohodě možno získat jen za tantiémy.....	14
Nepřeložené texty.....	15
Anglicky psaná dramatika	
Burgess	Rebeck(ová)
Prebble(ová)	Letts
Butterworth	Brenton
Meyerson	Borden
Baker(ová)	Bartlett
Barnes	Thomas(ová)
Německy psaná dramatika	
Loher(ová)	Lewinsky
Flatow	Buhss
Vögel	Jonigk
Polská dramatika	
Slobodzianek	Wojcieszek
Chrzan	Bizio
Modzelewski	
A ještě další...	
Gavran (Chorvatsko)	
Ahlfors (Finsko)	

Vážení přátelé,

Připravili jsme pro Vás **jarní Listy z Aura-Pontu** s nabídkou aktuálních textů za poslední oddobí. Věříme, že si Listy se zájmem přečtete a že Vás naše novinky zaujmou.

Kromě dalších nových překladů naleznete v nabídce i zatím nepřeložené novinky zejména z anglosaské a německé oblasti, ale i z různých jiných koutů Evropy, např. současnou **polskou dramatiku**.

Připomínáme, že aktuální číslo **Listů z Aura-Pontu** je vždy k nahlédnutí na [našich webových stránkách \(www.aura-pont.cz\)](#), včetně aktuálních [Novinek z Aura-Pontu](#), kde se dozvíte o dalším dění v naší agentuře. Máte-li zájem o starší čísla Listů, [napište nám](#) a my Vám je zašleme elektronicky či poštou. Jejich obsah průběžně ukládáme do naší internetové [Rukověti dramaturga](#), kde je k dispozici úplný přehled nabízených textů. Nyní v ní naleznete informace o **více než 3500 textech původních českých a slovenských her, překladů i textů zahraničních autorů v originále, aktualizace databáze probíhá průběžně.**

Připomínáme, že Vaším zájmům vycházíme vstříc dalšími službami:

- na požádání Vám zašleme text námi zastoupených autorů a překladatelů,
- rozhodnete-li se některý z nich inscenovat, získáme pro Vás souhlas autora,
- vystavíme provozovací smlouvu.

Rovněž Vám texty zahraničních autorů (nabízené i Vámi vyžádané):

- obstaráme,
- v případě Vašeho zájmu doporučíme překladatele, dojednáme smlouvu se zahraniční agenturou,
- dojde-li k provozování, je naší odměnou provize z autorských honorářů,
- nedojde-li k provozování, vyúčtujeme Vám předem dohodnuté vynaložené náklady.

Díky našim bohatým zkušenostem a kontaktům v zahraničí Vám můžeme nabídnout **vyřízení práv k provozování děl** autorů z mnoha zemí celého světa:

vlámské části Belgie,	Maďarska,	Rumunská,	Srbska,
Bulharska,	Německa,	Ruska,	Švýcarska,
Holandska,	Polska,	Skandinávie a Pobaltí	USA,
Chorvatska,	Rakouska,	Slovinska,	Velká Británie a Irsko

a mnoha dalších (kromě Francie, Itálie a Španělska, kde jsou v současné době tamní monopolní agentury vázány exkluzivními smlouvami).

Můžete nás však kontaktovat i v případě, kdy si nejste jisti, kam se obrátit.

Vždy Vám alespoň poradíme.

Rádi Vám taktéž pomůžeme při výběru titulu, vhodného právě pro Vás. Vaše případné jednodušší dotazy zodpovíme telefonicky, složitější pak písemně.

Naše [produkční oddělení](#) Vám v případě potřeby pomůže při výběru interpretů. Dále Vám můžeme doporučit například režiséra, choreografa, případně výtvarníka nebo autora hudby.

Těšíme se na Vaše reakce.

Jitka Sloupová, Michal Kotrouš

Kontakty

VEDENÍ AGENTURY:

Petra Marková, výkonná ředitelka – tel.: 251 554 938, petra.markova@aura-pont.cz

DIVADELNÍ ODDĚLENÍ:

Petra Marková, vedoucí – tel.: 251 553 994, petra.markova@aura-pont.cz

Texty a agentáž

Jitka Sloupová – tel.: 737 606 139, jitka.sloupova@aura-pont.cz

Michal Kotrouš – tel.: 603 265 067, michal.kotrous@aura-pont.cz

Zahraniční práva

Anna Pýchová – tel.: 251 553 994, anna.pychova@aura-pont.cz

Zuzana Ježková – tel.: 251 553 994, zuzana.jezkova@aura-pont.cz

FINANČNÍ ODDĚLENÍ:

Martin Chramosil – tel.: 251 554 084, martin.chramosil@aura-pont.cz

Markéta Kotrbová – tel.: 251 554 084, marketa.kotrbova@aura-pont.cz

Jana Šmídová – tel.: 251 554 084, jana.smidova@aura-pont.cz

PRODUKČNÍ ODDĚLENÍ:

Jiří Havel – tel.: 251 550 179, jiri.havel@aura-pont.cz

Markéta Mayerová – tel.: 251 553 993, marketa.mayerova@aura-pont.cz

SEKRETARIÁT:

Barbora Hledíková – tel.: 251 554 938, 251 553 992, barbora.hledikova@aura-pont.cz

Najdete nás na adrese:

Veslařský ostrov 62

147 00 Praha 4 - Podolí

tel. ústředna: 251 554 938

fax: 251 550 207

e-mail: aura-pont@aura-pont.cz

www.aura-pont.cz

Česká a slovenská dramatika

Radokovské ozvěny - texty oceněné v soutěži o Cenu Alfréda Radoka za rok 2009

Tomáš Vůjtek

S NADĚJÍ, I BEZ NÍ

2 m, 1 ž (není zcela povinné)

Hra, jež obdržela **2. cenu dramatické soutěže o Cenu Alfréda Radoka 2009** – a de facto hra vítězná (1. cena nebyla udělena) - se inspiruje dokumentárními prameny, především paměťmi Josefy Slánské, vdovy po popraveném „vlastizrádcí“ Rudolfovi Slánském. Zatímco „Ona“ ve hře je právě postavou této zvláštní ženy, která přes svůj vývoj od nadšené, ilegálně činné komsomolky, přes prominentní komunistku, pronásledovanou vdovu až k oddané chartistce zůstala až zaslepeně věrná komunistickému ideálu, její protihráči První a Druhý mění neustále identitu. Jsou to její vyšetřovatelé, ale také historické postavy z jejího příběhu, stejně jako hlas davu, jak jej zaznamenal dobový tisk. Sugestivní obraz jedné ženy a jedné temné doby ve východní Evropě.

Jiří Homola

NOC MOUDRÝCH MUŽŮ

9 m

Jak (značně ironický) název napovídá, celý děj se odvíjí během jediné červencové noci - na transportním oddělení v Terezíně. Píše se rok 1944 a z ghetta jsou pravidelně vypravovány vlaky na východ. O hladký průběh těchto transportů se stará právě zmíněné oddělení, jež spadá pod židovskou samosprávu. Zde se také odehrává příběh sedmi mužů, příběh o hledání obětního beránka. Rutinní činnost oddělení v předvečer jednoho z transportů naruší souběh náhod. Do „kanceláře“ oddělení se zatoulá pes, tvor v ghettu zakázaný, jehož přítomnost je navíc absurdní: teoreticky už musel být přece dávno sněden! Opilý důstojník SS chce situaci vyřešit na místě, rada moudrých, která - sice s vnitřními problémy, ale přece - likviduje lidské životy na papíře, tváří v tvář aktu násilí, bojuje za ten psí. Esesák však dostane zábavnější nápad. Vyškrtne psa ze seznamu pro transport, na jeho místo pak žádá „moudré“ o jiné jméno, jméno jednoho z nich, a to pod pohružkou, že jinak půjdou do transportu všichni. Na návrh advokáta Steina by se výběr obětovaného měl určit podobně jako u soudu. Každý z mužů by měl obžalovat a určit do transportu jednoho z ostatních, ti pak mají právo se hájit. Nakonec budou sami porotou, která o výsledku rozhodne tajným hlasováním. Dlouho se zdá, že odsouzeným bude z praktických důvodů nejstarší z nich, mezní situace však stále více odhaluje v mužích nejen jejich nízkost, ale i zbytky lidské důstojnosti a tragédie se začne komplikovat. Ač ve hře vystupují pouze mužské postavy, autor se nebrání jejich ztvárnění ženami (včetně postavy psa). „Ženy znázorňující mužské postavy by mohly hře navíc dodat absurdní až tragikomický ráz, jenž obestírá celou zrůdnou myšlenku ‚konečného řešení‘ a činí ji tak dodnes pro mnohé jen těžko uchopitelnou.“

Hra získala 3. cenu v dramatické soutěži o Cenu Alfréda Radoka 2009.

Kristýna Sněgoňová

SOBOTA MADAME WHIPPETOVÉ

5 m, 3 ž

komedie s detektivní zápletkou

„Odehrává se kdesi v Anglii, ve starém venkovském sídle, za chladného bouřlivého večera“. V divadelní crazy komedii nechybí ani další rekvizity vypůjčené z klasické anglické detektivky, ale ani její typický personál: upjatá anglická tetička, její nezdrábný synovec a krásná neteř a

hosté, zdegenerovaný aristokrat a poněkud netečný pan Prisby. Idylicky nudné promítání diapozitivů, jímž je teta Whippetová častuje, přeruší postupný vpád hostů nezvaných – objemné staropanenské sousedky, místního lékaře, kterého nikdo nezná, a konečně skutečného lorda padoušského vzezření. Všechny do domu přivede nepřízeň počasí a různé nehody – a začnou se dít podezřelé věci: vypnutý proud, záměrně přerušené spojení, záměna léků a alkoholu. To vše probudí v postavách, vzdělaných detektivním žánrem, strach i touhu stát se následovníkem slečny Marplové či Hercula Poirota. Neutuchající hromadné pátrání po celém ztemnělém domě má samo o sobě za následek spousty nehod, k překvapení diváků však zločinec nakonec opravdu zaútočí a na místě činu zůstane mrtvola. Nikdo si však už nemůže být ničím jist. Parodická detektivka oplývá i ne zcela běžným situačním a slovním humorem.

Finálový text dramatické soutěže o Cenu Alfréda Radoka 2009.

Dagmar Pokorná **V SOBOTU BUDE SEDMNÁCTÉHO**

2 m, 3 ž

„Já si svůj život nosím v počítači. Mám tam fotky, videa, mám tam všechno. Nevím ani, jak se pozná, jestli je skutečný, nebo ne.“

Komorní hra odehrávající se v obýváku a na recepci hotelu, o neschopnosti komunikace s okolím, o dnešním přetechnizovaném světě, v němž je virtuální realita často vnímána jako útočiště před reálným světem.

V sobotu sedmnáctého bude mít matka, umírající na rakovinu, narozeniny. Její manžel, otec dvou dcer, se zdá být realistickým člověkem a stará se např. o nákupy či o zajímavé filmy v televizi. Jejich dcery, patnáctiletá Albína a o něco starší Danka, řeší trable svého věku – Albína si právě prožívá „hippie“ období a Danka, vlastně hlavní postava hry, si neví rady sama se sebou, utíká se do virtuálního světa internetu a s notebookem na klíně neustále chatuje s Tadeášem, který tak tráví dlouhý čas na svých nočních směnách recepčního v hotelu. Oba se nikdy nesetkali, nicméně jejich rozhovory na chatu jsou hodně intimní a Tadeáš má dokonalý přehled o situaci v Dančině rodině. Během jednoho večera a noci, což je i časový rámec celé hry, jejich chat vygraduje v píseň, kterou Tadeáš Dance pošle - je už ráno, on odchází spát, ona naopak nevyspalá za svými povinnostmi...

Finálový text dramatické soutěže o Cenu Alfréda Radoka 2009.

Vít Pokorný **MATKA Č. 87**

1 m, 1 ž

„Nejtrapnější je víra, že debilitu rodičů spasí jejich úžasné děti. Debilní rodiče můžou mít jenom debilní děti.“

Provokativní, místy hypnotická komorní hra nejen o vztahu matky a syna. V malém podkrovním pokoji, kde je jenom stará postel a ohromné umývadlo, se v blíže nespecifikované době (zřejmě současnost se zmíenkami o revolučních událostech snad 1948 a 1968) odehrává dramatický a občas nadreálný rozhovor mezi Matkou a Synem. Jejich často básnivý dialog je cynický, sarkastický, ironicky dekadentní. Matka, zřejmě na pokraji života svému synovi leccos vytýká, v jádru se ho ale zastává a hýčká si ho. Ve vzpomínkách se vrací ke svému muži, synovu otci, i různým milencům, ke svému mladistvému revolučnímu nadšení, zhrzeným láskám, návštěvě Paříže... Syn se zase vyzpovídává ze svých traumat a problémů. Až groteskně perverzní úzký vztah mezi oběma vrcholí objímáním v posteli, kdy se prolínají současné i minulé příběhy – postava matky s postavou synovy přítelkyně, postava syna s postavou matčina muže atd.

Finálový text dramatické soutěže o Cenu Alfréda Radoka 2009.

A další...

Luděk Kašparovský

PODNEBÍ

3 m, 2 ž, 2 hlasy

komedie

„Kolem se rozhlížíme po viníkovi a vině - a ona v zrcadle bydlí, ta svině.“

Žánrově by se tato hra dala nejspíše nazvat konverzační hořkou komedií. Peklo neexistuje, jen země a nebe. A všichni hříšníci uvíznou v podnebí. Zde se setkávají roztodivné postavy – Ježíš Kristus, jeho asistentka, Jan Mladý, Adolf Hitler, Andrej Čikatov (inspirovaný historickou postavou Andreje Čikatila). Tyto postavy ještě doplňují dva hlasy – Boží a mimozemšťanův.

Jak nastíní Ježíš (ve hře je to bratr Buddhy), celý lidský život se rovná jakési hře, v níž se pokoušíme uspět. A pokud selžeme, musíme ji hrát znova a znova, pykat za hříchy z minulých životů a pořád se vracet na zem, dokud se neposkvrnění nedostaneme do nebe. Mezistupněm je právě podnebí. Tam za úřednickým stolem po vydatném spánku a ranním posilování na kříži čeká trpělivý, ale občas také trošku spravedlivě ukřivděný Kristus, aby s vámi vedl jakési terapeutická sezení.

Nejčerstvější hříšník Jan Mladý zjišťuje, že se ocitl v pěkné polízanici - prošel razantní proměnou v ženu (ke svému zděšení zjišťuje, že mu něco chybí a něco přebývá) a navíc ho hodili do jednoho pytle s Adolfem Hitlerem a ruským kanibalem Andrejem Čikatovem. Jan přejmenovaný na Evu položí Kristovi mnoho otázek, než pochopí pravý stav věcí.

Odlíšné charaktery postav přímo vybízejí ke vtípné, groteskní, někdy absurdní a často pseudofilozofické konverzaci, téměř jako by se setkali v hostinci. Jazykově hra jiskří dvojsmysly (např. Kristus si stěžuje, jak trpěl, až myslel, že se z toho zjeví). Ježíš se svojí asistentkou tedy představuje jakousi přijímací komisi do nebe a hovoří se všemi zúčastněnými, Hitler s Čikatovem si krátí čas partií šachu, postupně odhalujeme minulost postav, které se vyzpovídávají ze svých činů a všechny čekají, jak o jejich dalším osudu Ježíš rozhodne. Hitler je nakonec poslán zpátky na Zemi, vlastně do opravdového očištění, aby znovu narozem odčinil svoje hříchy. To však čeká i ostatní...

Hru s úspěchem uvedlo brněnské divadlo Koule (v obsazení mj. známých brněnských herců) a získalo s ním hlavní cenu na mezinárodním festivalu nezávislých divadel Apostrof 2006, v Praze Na zábradlí.

Eva Prchalová

TERMITIŠTĚ aneb FILANTROPOVÉ

3 m, 3 ž

“Etymologicky je bližní ten, kdo je blízko. Pocit celosvětové globální odpovědnosti je roven pocitu neodpovědnosti za nic.” (Stanislav Komárek)

Motto výstižně otevírá téměř psychoanalytický text - studii o 26 obrazech o ponorkové, ale posléze i zřejmě infekční nemoci šestice mladých dobrovolníků, kteří vyrazili humanitárně pomáhat do nejmenované africké země. Vyslala je tam mezinárodní organizace “Láska a civilizace”, která do zemí třetího světa posílá své lidi, aby v „zaostalých“ koutech šířili myšlenky nového humanismu, pomáhali zlepšit životní podmínky a budovali studny. Skupina sídlí na stanovišti nedaleko místní vesnice, kde údajně řádí infekční nemoc a z níž se neustále ozývají bubny.

Skupina dobrovolníků trpí žízní, nudou a především totálním vnitřním rozkladem a čeká na další dodávku hmotné pomoci, přitom mají všichni strach z bezprostřední blízkosti domorodců, obtěžuje je i všudypřítomný hmyz. Anna a Emil jsou manželé, Olga je vůdčí síla, přesvědčená o své téměř spasitelské úloze, Otta zpochybňuje jejich misi a sarkasticky útočí jakožto rozkladná síla na Olgu, Andreas spíše utekl z Evropy před partnerskou krizí, Alice hledá svoji identitu. Z monologů se postupně dozvídáme mnohé o minulosti postav a o jejich motivaci odjet pomáhat

do rozvojové země.

Rozkoly se stupňují a začínají ničit i zavedené vztahy – ambiciózní Olga řeší krizi svedením Emila, vášnivého entomologa, jehož fascinují okolní termiště. Anna si neví se ztrátou Emila rady a hledá útočiště u Andrease. Otta řeší bezvýchodnou situaci snahou o splynutí s okolním světem – pomaluje si tělo barvami a snaží se zcela skupinu ignorovat. Inspiruje tím i Alici, se kterou se vyspí a přivede ji do jiného stavu.

Vnitřní rozvrat skupiny vrcholí nemocí Emila, snad nakažlivé. Otta, nyní s Andreasem, přijímají novou identitu, pomalují si těla a vydávají se všanc okolnímu světu. Anna a těhotná Alice utíkají na poslední chvíli zpět do civilizace, Emil má zimnici a odchází do říše mrtvých, opuštěná Olga se snaží pomalovat také barvou, ale bez vody jí to nejde - zvuky divochů jsou čím dál blíž a „Olga dává svůj život do rukou osudu“.

Stejně jako ve své hře *Ažura* (2. místo v radokovské soutěži za rok 2008) zkoumá i zde autorka téměř strindbergovsky partnerské a mezilidské vztahy.

Hra se účastnila radokovské soutěže původních dramatických textů za rok 2009.

Nové překlady

Anglicky psaná dramatika

Roger Leach, Colin Wakefield (Velká Británie)
DVOJNÍK, ČI DVOJČE? (DOUBLE OR TWIN)
z angličtiny přeložil Šimon Dominik
4 m, 5 ž
situační komedie

Příběh se odehrává během jedné sobotní noci v malém hotelu, do kterého přijíždí čerstvě ženatý Dave a jeho nejlepší kamarád Desmond, který mu byl na svatbě za svědka, aby zde počkali na Davidovu ženu Angeline, která musela kvůli nevolnosti strávit noc v nemocnici. Desmondovým úkolem je dohlédnout na neposlušného Davida, aby během nevydařené svatební noci netropil žádnou neplechu. Situace se však začne komplikovat díky atraktivní recepční Valerii, jejímu zlobivému dvojčeti Vanesse, Davidově nedůvěřivé tchýni, starému hluchému knězi, bláznivému majitelce hotelu a jejímu synovi, který je od Davida k nerozeznání. Řetězec událostí, které se poté strhnou, je plný omylů a nedorozumění. Rošády mezi mladými milenci se střídají s výstupy excentrické majitelky hotelu, nabubřelé tchýně a nahluchlého starého kněze.

Hra je napsaná v rychlém a svěžím tempu, plném nečekaných zvrátů a záměn. Autorům se z dané situace, za pomoci tří hotelových pokojů a různých dveří, podařilo vytěžit maximum. Postavy neustále vycházejí a zase mizí, schovávají se nebo jsou naopak přistiženy v nevhodné situaci. Řetězec bizarních událostí nakonec vrcholí fantastickým odhalením, které spojuje všechny zúčastněné do jednoho velkého rodinného propletence, z kterého není vynechán dokonce ani starý kněz.

Komedie plná omylů byla uvedena ve Studio Theatre v South Hill Parku v Bracknellu v roce 1993.

Daniel MacIvor (Kanada)
TO I ONO (IN ON IT)
z angličtiny přeložila Pavla Niklová
2 m

Hra kanadského autora, jejíž dvě postavy se pohybují mezi několika dějovými i časovými rovinami - jsou zároveň protagonisty příběhu o rozpadajícím se vztahu dvou gayů a tragickém konci jednoho z nich, zároveň však s časovým odstupem svůj příběh rekonstruují a sami sebe i ostatní účastníky děje hrají.

Hra z roku 2001 má několik rovin, které se prolínají do struktury divadla na divadle navíc jako simulovaný „work in progress“. Párek milenců - Brian a Brad - píše divadelní hru, jejíž hlavní postava Ray má nevyléčitelnou nemoc a začíná plánovat, jak skoncovat se životem. Brian a Brad se přou o to, jak scény působí, zda metafory fungují nebo ne a jestli je představení „opravdové“.

Nejprve se jeví celá hra jako postmoderní cvičení pro divadelníky, ale nakonec je stále zřejmější, že Rayův osud je paralelou hroučícího se vztahu mezi Brianem a Bradem.

Hra byla uvedena v Edinburghu v roce 2000.

Německy psaná dramatika

2 x Marius von Mayenburg (Německo)

SOURRAK MONSTER (MONSTERDÄMMERUNG)

aneb O fatálních následcích úmrtí Artura Mosera seniora, jenž zemřel devatenáctého dubna devatenáct set sedmadesát v nemocnici Charité v Berlíně

z němčiny přeložil Michal Kotrouš

2 m, 1 ž

aktovka - černá groteska

Hlavní postavou této krátké Mayenburgovy černé grotesky (1997) je bývalý transplantolog, sesazený na místo patologa, dr. Schrupf (dr. Scvrklý), neschopný (přes každodenní či spíše každonoční pokusy) oplodnit svou ženu Matyldu. To je pro něho ovšem situace přímo fatální, neboť Dr. Schrupf je posedlý myšlenkou, že poslouží lidstvu tím, když je obohatí o své geny. Volí proto náhradní řešení: na svém pracovišti sflikuje z různých částí mrtvol figurínu člověka, monstrem Michaela. Svůj cíl hodlá realizovat tak, že tomuto monstru dá svůj genitál (a proto se skalpelem opravdu kastruje). Do Michaela při děsivé bouři vnikne život, jenže oživé monstrum odmítá splnit úkol, který mu patolog ukládá. Chce se vrátit zpět do mateřského lůna a spasit svět podle svých představ a nakonec se v zoufalosti zastřelí.

Ke Schrupfovi se vrací se svatozáří žena Matylda (kterou sám předtím pro její odpor ke svému plánu zastřelil). Dvojice bude žít dál v klidu a míru, bez každonoční války v manželské posteli - Schrupf ho totiž nemá...

Tuto jednoaktovku, uvedenou v berlínském Prátru, je možno inscenovat např. také s krátkou groteskou *Slečna Danzerová* (Fräulein Danzer, 1997), kde jsou také hlavním tématem děti, tentokrát však rozpuštěná asociální trojčata...

SLEČNA DANZEROVÁ (FRÄULEIN DANZER)

z němčiny přeložil Michal Kotrouš

3 m, 2 ž

aktovka – černá groteska

Krátká Mayenburgova groteskní aktovka (1996). Rodinná konstelace v obýváku: Matka Inge, otec Hans a trojčata: Lota, Franz a Fred. Tato rodinka je vlastně realizací projektu sociální pracovnice Hildy, tedy slečny Danzerové, která navrátila trojčata z domova mládeže, aby je začlenila zpět do rodiny, která by měla zase díky jejímu projektu začít fungovat. Slečna Danzerová je v rodině proto, aby dohlížela na správnou výchovu trojčat a tím na správnou realizaci svého projektu.

Ten se ovšem v této černé a ironické frašce obrátí proti ní. Rodina jí při obědě nacpe pečené kuře do krku a nad jejím nehybným tělem spokojeně popíjí své pivo. Starý způsob života je obnoven, spokojenost je dokonalá a nezbyvá než poděkovat městu za sociální podporu.

Aktovka, jež byla napsána na objednávku pro oslavy 99. výročí narození Bertolda Brechta, by se dala inscenovat např. spolu s krátkou groteskou *Sourrak monster* (Monsterdämmerung, 1997) - v ní se jedná také o téma dětí, nicméně ještě nenarozených, ač horlivě chtěných.

Roland Schimmelpfennig (Německo)

ZLATÝ DRAK (DER GOLDENE DRACHE)

z němčiny přeložil Petr Štědroň

3 m, 2 ž

Dějištěm hry je čínsko-vietnamsko-thajská restaurace „Zlatý drak“. Zde se jednoho dne přihodí, že mezi syčícími sporáky je čínským kuchařem bez povolení k pobytu mladému Číňanovi hasákem vytržen zub – řezák, který hrozně bolel. A dotýčný zub se vydá na svoji dalekou pouť

– nejprve do thajské polévky, do které nedopatřením spadl, poté do úst letušky, která je v restauraci pečená vařená. A protože do restaurace si chodí lidé z okolí pro jídlo přes ulici, je o další odysseu zubu postaráno.

Z vyprávění se ovšem dozvídáme také o jakémsi hladovém cvrčkovi, který se stal obětí obchodně zdatných mravenců. Cvrček je celou zimu mravenci zneužíván, aniž by si všiml, že už je jaro. A paralelně k tomu se hrou prolíná osud malé Asiatky, která ze své malé komůrky padla do náruče opilému kumpánovi obchodníka s potravinami - byla ale moc křehká... A vraťme se zpět na začátek – mladý Číňan, kterému byl vytržen zub, krvácí, je tedy zabalen do koberce se zlatým tygrem a vhozen do řeky. Po řece pluje konečně zpátky do své domoviny, do Číny – bohužel mrtvý a bohužel bez sestry, kterou se do Evropy vydal hledat...

Schimmelpfennig pozoruje vztahy uvnitř i vně „Zlatého draka“ z různých perspektiv. Každé vyprávění má jiné vyznění a atmosféru, protože muže hrají ženy, ženy muži, mladé hrají staří a naopak – výsledek je působivý, poetický, ale i brutální a plný metafor a hádanek.

Hra byla uvedena ve vídeňském Burgtheatru v září 2009 v autorově režii.

Ulrike Syha (Německo)

GEWERBE (REMESLO)

z němčiny přeložila Iva Michňová

tragikomedie

4 m, 2 ž

Tragikomedie využívající komiku převleků a dvojnicí. Dva herci a jedna herečka (kromě ústřední dvojice) totiž hrají více postav.

Hlavními a v podstatě jedinými stabilními postavami této hry jsou režisér Arthur a herečka Olga, jeho manželka. Opomineme-li drobné neshody v jejich vztahu, probíhá jejich život celkem normálně. Ovšem pouze do okamžiku, kdy Arthurovi za podivných okolností zemře otec, s nímž se už delší dobu nestýkal. Byl nalezen zastřelený v Budapešti, kde byl na dovolené. Od té chvíle má Arthur pocit, že vidí duchy. Nejedná se ale o duchy v pravém slova smyslu. Jsou to normální lidé, kteří jsou si ale k nerozeznání podobní. Otcův soused Otto je naprosto totožný s majitelem obuvnictví, kterého poznal v Budapešti, když tam odjel otce identifikovat. Svého známého herce Kurta zase podezírá, že se přestrojil za zaměstnance městských podniků, aby se vkradl do otcova domu pod záminkou odečtu stavu elektroměru.

Pod vlivem těchto událostí se rozhodne opustit svůj dosavadní život a stáhnout se do ústraní do otcova domu na venkově. Je přesvědčen, že se proti němu spiknul celý svět, že lidé kolem něj jsou jen najatí herci, dabléři, které kdosi platí. Jedinými reálnými lidmi jsou podle něj Olga a Otto, s nímž na venkově tráví veškerý čas. Olga se ho snaží přesvědčit, aby se vrátil do města, když ne do práce, tak aspoň k ní. Když ale zjistí, že má Arthur pletky s jistou blondátou sousedkou, kterou považuje za jeho asistentku z divadla, neboť je jí k nerozeznání podobná, nechá ho být a začne žít se svým kolegou Kurtem.

Po delší době se Arthur opět objeví v divadelní kantýně. Ale ne proto, aby se vrátil do práce, jak se zprvu domnívají jeho dřívější kolegové. Chce si jen vyzvednout své auto, aby mohl najít Ottu, který záhadně zmizel. Zbyly po něm jen jisté katalogy s nabídkami dovolené, podle nichž usoudil, že bude zřejmě v Chorvatsku. Kromě toho chce Olgu zpátky. A ta také nakonec odjíždí do Chorvatska spolu s ním. Postupně se smiřuje s tím, že i ona vidí duchy. Servírka v jistém hostinci ve Švýcarsku je totiž také totožná s Arthurovou asistentkou a podobných dvojníků se pak na scéně objeví ještě celá řada. Dokonce i Arthur, který teprve v Chorvatsku zjistí, že i Otto byl pouze herec nasazený do jeho života, neboť tu vystupuje v roli nočního hlídače, nakonec Olgu opouští jakožto hotelový zaměstnanec.

Jde vlastně o černou komedii, jejímž tématem je noční můra lidské existence. Mezi rychlými a úsečnými replikami jsme svědky, jak se i experti na "problematiku identity" stávají herci svého vlastního života a svědky jakéhosi divadla světa, kde jsou všichni pouhými herci - potkávají dvojníky sebe sama, či někoho jiného.

Hra měla premiéru v listopadu 2005 v Theater Heidelberg v režii Anny Bermannové.

Ulrike Freising(ová) (Německo)
CESTA K MOŘI (STRASSE ZUM STRAND)
z němčiny přeložil Michal Kotrouš
2 m, 3 ž

Retrospektivní rozplétání osudů postav a překvapivých souvislostí je základem této tragikomedie o dvou párech, jejichž životy se řízením osudu tragicky setkají. Postavami hry jsou starší pár (a jejich dcera) a mladší pár. Na pláži se setkávají oba muži – pláž je tu jakousi metaforou nebe, protože oba muži jsou již po smrti. Naopak ženy se setkávají v nemocnici ve chvíli, kdy ještě jejich mužové leží sice v kómatu, ale živí. V obou případech se muži i ženy dávají sarkasticky, ale i s odlehčujícím nadhledem do řeči o své minulosti, o strážních i radostech jejich společného soužití.

Postupně tak vyjde najevo, že mladší muž, Patrik, srazil staršího Alfréda na ulici autem a i on se stal obětí nehody. Navíc měl Patrik shodou náhod v krvi něco přes promile alkoholu, nicméně vina je relativní, protože Alfréd se nerozumně pohyboval po silnici hledaje vnukův ztracený nožik. Dalším překvapivým zjištěním je i to, že dcera Alfréda a Heleny odjela po hádce s manželem stopem z bytu, ač měla sedět v letadle do Chile, a osud ji zavál právě do Patrikova auta, kde seděla i ve chvíli tragické nehody...

Autorka se noří do minulosti i nitra postav a retrospektivně rozkrývá další a další dějové zápletky. Jsme svědky večera před nehodou, nehody samotné i setkání žen po nehodě, v téměř metafyzické atmosféře se oběť i viník nehody mají možnost setkat na „pláži“ a řešit otázku viny. Díky nehodě se setkávají také různé generace a my máme možnost nahlédnout do jejich charakterů.

Přes tragičnost zápletky je osudové setkání postav zobrazeno s humorem a v komediálním tempu, hra se lehce pohybuje mezi drsným a vtipným, mezi smutným a veselým.

Hra byla v roce 2009 oceněna prestižní cenou pro mladé dramatiky Kleist-Förderpreis für Junge Dramatiker (porota vybírala ze 151 přihlášených her) a bude uvedena v únoru 2010 ve frankfurtském Kleist-Forum.

Autorka (*1979) je novým objevem německé dramatiky - studovala mj. psychologii a scénické psaní v Berlíně, kde pracuje jako psychologka a autorka na volné noze. Také její další hra, *feuerlaufen*, byla oceněna (2008: Kulturförderpreis Friedrichshafen, prem. květen 2008, Badisches Staatstheater Karlsruhe).

A ještě další...

Michal Walczak (Polsko)
AMAZONIE (AMAZONIA)
z polštiny přeložil Jiří Vondráček
6 m, 2 ž
tragikomedie

Zábavná, chvílemi trochu hořká komedie ze současnosti, z prostředí herců, kteří jsou postaveni před dilema, jestli dělat opravdové, "velké umění" v divadle nebo zda klesnout, "ušpinit" se třeba i prací v televizním seriálu. Autor ve hře ironizuje, staví do komického světla všechno, nejen stupiditu seriálů a jejich primitivních zápletek a dialogů, ale i úrovně herců, režisérů apod., na druhé straně nešetří ani zastánce opačného tábora, kteří zase mnohdy nevědí, jak by to "pravé" umění mělo vypadat, a upadají zase do jiných klíšé...

Absolventi herecké akademie Mundeck a Aneta řeší dilema, zda má Aneta přijmout roli v připravovaném romantickém seriálu o zamilované dvojici, chudé Klauddii a bohatém Hubertovi, kteří přes různé nepřízně osudu zažívají nová a nová dobrodružství – dle sledovanosti – a nakonec skončí ve vytouženém amazonském pralese. Kvůli penězům Aneta roli přijme, Huberta

hraje Kryštof, režisér seriálu měl také vyšší ambice, nicméně peníze jsou peníze. Mundek a Aneta se začnou navzájem odcizovat, Aneta se naopak začne sblížovat s Kryštofem a splývat se svojí postavou, Mundek se seznámí při jedné brigádě s Frankou a společně se účastní seancí – performací u nonkonformního Jurka, který s nimi chce nazkoušet hru o apokalypse, nicméně jde mu o proces, ne o výsledek. V opuštěné chatě, kde si sahají až na dno, se sblíží i Mundek s Frankou. Mezitím Aneta zjistila, že čeká s Mundkem dítě, ale nechce ho vychovávat s ním, nýbrž s Kryštofem. Těhotenství je mistrně zapracováno i do scénáře, a tak filmoví hrdinové směřují do Amazonie i s dítětem. Nevyrovnaný Mundek se rozhádá s Jurkem a vrací se, nic však již nejde vrátit zpět. Ironií osudu mu však pomůže právě Aneta – dohodí mu malou roli ve svém nekonečném seriálu. Mundek se tak stává alespoň ve filmu průvodcem opuštěné Klaudie s dítětem (Hubert zahyne v pralese) jakožto Malý tygr, syn těžaři zavražděného Indiána Velkého tygra, procházejícího celým dějem a všemi rovinami příběhu. Hra zatím čeká na své uvedení i v domácím Polsku.

Nikolaj Erdman – Pavel Khék – Petr Mikeska
SEBEVRAH (SAMOUBIJCA)
z ruštiny přeložil Jan Zábrana
14 m, 7 ž
satirická komedie

„Přišli jste o práci a teď vám nezbývá nic jiného než sedět doma s manželkou a tchýní, které vám vyčítají i to, že chcete k večeři o jednu jitrnici navíc? Máte pocit, že vás okolní svět vyloučil z okruhu svého zájmu a jste vlastně všem jen na obtíž? Máme pro vás řešení. Staňte se sebevrahem a uvidíte, jakou popularitu vám to přinese.

Má to však jeden háček. V ten okamžik se upisujete vlastní krví ďáblu, který má podobu vašich sousedů, blízkých i zcela neznámým kolemjdoucích, kteří na vás chtějí vydělat. Nedá se ale nic dělat – náš život probíhá v džungli, kde přežijí jen nejsilnější.“ (z materiálů MD Mladá Boleslav)

N. Erdman hru napsal v roce 1928 pro režiséra Mejercholdova. Je obecně hodnocena jako jedna z nejlepších her, napsaných v sovětském období, kritikou byla označena za „velkolepou směs směšného a vznešeného“. Hra využívá motivu fingované sebevraždy, který se v ruské literatuře občas objevuje. Toto Erdmanovo vrcholné dílo mělo složitou produkční historii. Mejercholdovy pokusy dílo inscenovat byly sovětskými úřady mařeny a ani Vachtangovovo divadlo nedokázalo splnit požadavky cenzury. Nakonec K. S. Stanislavskij poslal Stalinovi dopis, v němž Erdmana srovnával s Gogolem a poukázal na Gorkého nadšení ze hry. Povolení k inscenaci bylo uděleno, hra ale byla znovu zakázána stranickou komisí v předvečer premiéry. Text Sebevraha přežil v ilegalitě více než šest desetiletí, četl se polohlasně v komunálních bytech a jen opravdoví odvážlivci uchovávali jeho strojopisné kopie na půdách svých dač. Ačkoli byl v mnoha jazycích hrán po celém světě, v SSSR byl poprvé publikován až za perestrojky. Akční satirická komedie byla na repertoárové scéně uvedena v úpravě, režii a dramaturgii Pavla Kheka a Petra Mikesky v květnu 2009 v MD Mladá Boleslav. Tvůrčí tým zobrazil s nadhledem v akční satirické a bláznivé komedii svět plný násilí.

HRY, KTERÉ JE PO DOHODĚ MOŽNO ZÍSKAT JEN ZA TANTIÉMY

Zahraniční tituly, u nichž je možno získat provozovací práva pouze za tantiémy (%).

Autor	Titul	Smlouva do:	%
Edward Albee	Koza aneb Kdo je Sylvie?	30.11.2010	7
Lukas Bärfuss	Autobus	23.9.2012	9
Alan Bennett	Lady z karavanu	30.6.2014	7
Michael Frayn	Bez roucha	31.12.2010	9
Michael Frayn	Kodaň	8.5.2010	9
Brien Friel	Listy důvěrně (Leoše Janáčka)	21.1.2012	9
David Greig	Pyreneje	15.8.2011	6
John Hale	Lorn a Ted	30.6.2010	7
David Harrower	Nože ve slepicích	11.10.2010	6
Robin Hawdon	Úžasná svatba	10.6.2010	9
W. D. Home	Ledňáček	4.12.2010	9
Dennis Kelly	Debris	25.11.2011	9
S. King – S. Moore	Misery	1.3.2011	8
Nikolaj Koljada	Polonéza Oginského	15.10.2011	8
Long – Singer - Winfield	Souborné dílo W. Shakespeara	29.11.2011	8
Martin McDonagh	Mrzák Inishmaanský	10.1.2011	7
Felix Mitterer	V jámě lvové	27.2.2011	9
Felix Mitterer	Účtování v domě božím	31.12.2010	8
William Nicholson	Na ústupu	30.6.2010	6
Eugene O'Neil	Cesta dlouhým dnem do noci	10.1.2011	7
Mark Ravenhill	Polaroidy	27.9.2010	6
Vasilij Sigarev	Detektor lži	6.4.2011	9
Sam Shepard	Pohřbené dítě	6.10.2010	7
Tom Stoppard	Na flámu	14.1.2011	9
Tom Stoppard	Pravý inspektor Hound	14.1.2011	9
Tom Stoppard	Rock'n'roll	2.3.2011	8
Tom Stoppard	Rosencrantz a Guildenstern jsou mrtvi	4.12.2011	7
Stefan Vögel	Dobře rozehraná partie	9.1.2013	8

Nepřeložené texty

Dílo I. Bergmana

Rádi připomínáme, že cesta k inscenování Bergmanových děl je po mnoha letech volná! Autorská práva vám rádi zprostředkujeme!

Anglicky psaná dramatika

Anthony Burgess (Velká Británie)
A CLOCKWORK ORANGE (MECHANICKÝ POMERANČ)
10 m, 3 ž
dramatizace

Anthony Burgess, nespokojen s mnohými dle něj amatérskými pokusy o dramatizaci svého kultovního románu z roku 1962, se nakonec ujal v polovině 80. let 20. století dramatizace sám. Slavná kniha byla časopisem Time vybrána mezi sto nejlepších anglicky psaných románů z období 1923 až 2005 a vznikl podle ní i neméně slavný film S. Kubricka.

Patnáctiletý Alex, vášnivý posluchač Beethovena, a jeho mladiství kumpáni mezi sebou mluví zvláštním žargonem a terorizují své okolí brutálním bezdůvodným násilím. Jednoho večera skončí násilí vraždou a Alex je zatčen a uvězněn. Aby se dostal dříve z vězení, souhlasí s programem dr. Ludovica, který z něj chce pokusně udělat dobrého člověka – v případě násilí se mu má udělat nevolno. Axelovi je tak „vymyt mozek“ – vedlejším produktem je ale i to, že začne nesnášet svého Beethovena. Je propuštěn na svobodu, členové bývalé party, nyní policisté, jej však za městem zlynčují. Alex se nejprve stane loutkou v rukou politické strany, která jej chce ukazovat jako oběť moderní doby, potom si ale znovu hledá podobnou partu jako dřív, už však jen rozdává rozkazy. Setká se s bývalým členem party, který je šťastně ženatý a má pěknou manželku – Alex zatouží po tom samém. A tak Alex dospěje v 19 letech, kdy má rozsáhlé záznamy v trestním rejstříku, za sebou pokus o sebevraždu, o drogových zkušenostech a alkoholismu ani nemluvě.

Dramatizace slavného filmu, ve které je i prostor pro písně, byla uvedena v roce 1987 v divadle Newcastle Playhouse.

Nejlepší anglické texty za rok 2009

Lucy Prebble(ová) (Velká Británie)
ENRON
11 m, 5 ž

Jedna z her nominovaných na letošní (za rok 2009) **Olivierovu cenu** za drama (a opět pocházející z dramaturgické dílny Royal Court Theatre) je výsostně divadelním, ba teatrálním dokumentem o snad největším krachu historie světového finančnictví, který se stal předznamenáním současné světové finanční krize. Hra zachycuje způsob, jakým se texaský energetický gigant, společnost Enron, stal namísto modelovým podnikem budoucnosti padlým obrem, který po sobě zanechal miliardové dluhy. Hybatelem této transformace je Jeffrey Skilling, prezident společnosti, později odsouzený na čtyřicet let do vězení. Tato marlowovská postava nabubřelého ctižádostivce vyhlašuje na počátku svého působení program přeměny společnosti, která „není jen energetickým podnikem, ale elektrárnou myšlenek“, a která se vrhá do podnikání v nejrůznějších oborech od videa a internetu až po počasí. Propast mezi tržními očekáváními a skutečností se stále více rozevírá. Předpokládané zisky se nerealizují, a

tak se Skilling se svým pomocníkem Andy Fastowem uchýlí k masivnímu podvodu, když vzrůstající dluhy převedou na nově vytvořené krycí společnosti. Jakmile trh ztratí důvěru, Skillingovy vzdušné zámky se zhroutí.

Prebblové finančníci jsou dobře napsané postavy – autorka na jejich osudech zkoumá původ jejich nebezpečného bláznovství, aniž by zcela zavrhovala faustovskou touhu po vědění a moci, která pohání i dnešní svět.

Jez Butterworth (Velká Británie)

JERUSALEM

9 m, 5 ž

Nejnovější hra dramatika střední generace (*1970) a někdejšího příslušníka britské „in-yer-face“ školy již získala letošní **Critics' Circle Award** a **byla nominována na Olivierovu cenu** za nejlepší drama, Mark Rylance za svůj životní herecký výkon v hlavní roli Olivierovu cenu obdržel.

Hlavní rolí je postava Johnnyho „Bejka“ Byrona, někdejšího motocyklového kaskadéra, který se stal noční můrou spořádaných obyvatel středoanglického městečka Flintocku. Tato „směsice Krysaře, romského kopáče a venkovského Falstaffa“ (Michael Billington) – a Středoevropan by dodal i Barona Prášila - žije v karavanu, zaparkovaném v lesíku, sousedícím s novou vilkovou čtvrtí, kterou by developeři rádi rozšířili. Jelikož „Bejk“ Byron neplatí daně a jeho karavan je oblíbeným doupětem místní mládeže, která u jeho obyvatele hledá drogy, alkohol a únik před maloměstskou nudou, není o důvody k jeho vystěhování nouze. Je ráno na sv. Jiří, den místní pouti, a obecní úředníci nechávají na Byronových dveřích vystěhovovací dekret. Než se v podvečer vrátí (a za nimi buldozer s policií), na mýtině před karavanem se objeví celá galerie místních obyvatel: místní mladíci, snící o kariéře DJ nebo emigraci do Austrálie, nezletilé dívky, příslušníci generace jejich otců, kteří kdysi také prošli Byronovou „školou“ a dnes mu nalévají v pronajaté hospodě, nebo u něho marně pátrají po dcerách, které – zřejmě ne zcela bez důvodu - utekly z domova, a nakonec Byronův šestiletý syn, kterému jeho matka chtěla dopřát užít si poutě s tatínkem. Mozaika těchto setkání skládá obraz Byronovy vpravdě titánské postavy – ale i komický až sarkastický portrét života současného (nejspíš nejen anglického) venkova.

Hru uvedlo ve světové premiéře Royal Court Theatre v roce 2009.

Mike Bartlett (Velká Británie)

COCK

3 m, 1 ž

Hra se odehrává na půdorysu neobvyklého milostného trojúhelníku a ptá se, co uděláme, když si můžeme vybrat, ale ani jedna možnost není dostatečně přesvědčivá. John (jediná postava, která má jméno), žije s mužem M. Cítí, že ho tento vztah nenaplňuje, a jednoho dne se rozhodne odejít. Po několika týdnech přijde zpět s tím, že se chce vrátit. M má ale podezření, že John něco tají. John se nakonec svěří, že potkal jistou ženu a vyspal se s ní. Ta žena ho nyní pronásleduje, a John žádá svého bývalého milence o radu. Nakonec zůstávají zase spolu. Po nějakém čase John zjistí, že ho ta žena nepronásleduje, šlo jen o náhodná setkání cestou do práce. M dostane nápad, že by se měli sejít všichni tři.

Druhá část začíná prvním setkáním Johna a oné ženy, označené W. John měl vždy zájem pouze o muže, ale W ho zvláštním způsobem přitahuje. Vyspí se spolu. Pak se pravidelně vídají a John váhá, koho si vybrat. Pozve W k M na seznamovací oběd.

Ve třetí části dojde k setkání Johna, M a W v bytě M. Před příchodem W John slíbí M, že zůstane s ním, a že to řekne W. Když pak po příchodu W zůstanou na chvíli spolu John a W o samotě, John slíbí i W, že zůstane s ní, a ještě dnes M řekne, že ho opustí. K překvapení Johna a W se ukáže, že M pozval i svého otce, F. Dojde k „souboji“ M a W o Johna, do kterého se vloží i F. John se nemůže rozhodnout, téměř se zhroutí, nejdřív to vypadá, že zůstane, pak, že odejde s W. Nakonec zůstane v bytě M, ale chce být sám, a co bude ráno, zůstane otevřené.

Autor předepisuje prázdnou scénu bez rekvizit, takže vše by se mělo odehrávat jen v řeči a jednání čtyř herců. Hra nepostrádá řadu vtipných momentů (John v první části řekne M, že „ta žena“ vypadá mužně, a odtud vyplyne řada nedorozumění) i vypjatých situací. Jádrem však je Johnovo hledání vlastní sexuální orientace i identity. Na konci se o sobě dozvěděl mnoho nového, ale jak s tím naloží, zůstává na něm. Jazyk hry je velmi otevřený s řadou vulgárních výrazů i otevřených sexuálních popisů. Velmi zajímavou postavou je také F, který otevřeně mluví o tom, jaké to je, když něčí jediné dítě je homosexuální.

Hra britského dramatika a režiséra Cocka Mikea Bartletta (ročník 1980) měla premiéru 18.11.2009 v Royal Court Theatre Upstairs v Londýně. Inscenace získala **Cenu Laurence Oliviera 2010** „za vynikající počín v přidruženém (experimentálním) divadle“.

Henry Meyerson (USA)

SHTICK (TRIK)

1 m, 2 ž

Život šedesátnice Helen se zkomplikuje poté, co jejího manžela, komika Murrayho, stihne mrtvice a její sestra Gladys před ní odhalí své tajemství. Aby ulevila svědomí dříve, než Murray zemře, prozradí Helen, že mezi ní a jejím manželem byl poměr. Helen o svém manželovi neměla v tomto směru iluze, jako kočovný umělec měl jistě k nevěře dost příležitostí, nikdy by ale nevěřila, že by byl schopen riskovat své manželství dobrodružstvím s vlastní švagrovou. Její pobouření musí každodenně zápasit s nutností pečovat o muže, upoutaného na kolečkové křeslo. Když Murraymu konečně odhalí, co je příčinou její hořkosti, události se dají do pohybu. Raněná jeho reakcí opouští dům, což je signálem pro Gladys, která se po Helenině prvním výbuchu rozhořčení držela zpátky, aby naopak za Murraym přišla a také zjistila, jak se věci mají. Brzy se ovšem vrátí i Helen a konflikt mezi trojúhelníkem vyvrcholí. Tentokrát je to kupodivu Murray, kdo zmizí. Když se vrátí, je z něho opět starý bojovník: nejen, že Helen získá zpátky, ale najde i způsob, jak pokračovat ve své profesionální dráze a být užitečný.

Připravujeme překlad do češtiny.

Annie Baker(ová) (USA)

CIRCLE MIRROR TRANSFORMATION (PROMĚNY V ZRCADLE)

2 m, 3 ž

Nový talent americké dramatiky Annie Bakerová používá při konstrukci své hry rafinované struktury. Tu určuje průběh šestitýdenního dramatického kurzu v jednom malém městě ve Vermontu. Tento první – a nejspíš i poslední - běh kurzu vede Marty, osvědčená lektorka kulturního centra, kterou celoživotně ovlivnilo mládí v prostředí hippies. Účastníky kurzu jsou její zvědavý manžel James, třicátnice Theresa, bývalá herečka, která na venkově hledá nový životní směr, čtyřicátník Shultz, osamělý rozvedený muž, a Lauren, patnáctiletá dívka, která se chce stát herečkou (nebo možná raději veterinářkou).

Nonkonformní Marty však rozhodně nejde o nějakou hereckou přípravu, účelem jejího kurzu je spíše emocionální probuzení frekventantů prostřednictvím her s psychodramatickými prvky. Její svěřenci přehrávají scény ze své minulosti, v nichž představují stromy, postele i baseballové rukavice, vyjadřují své city v emocionálně vypjatých dialogích, při nichž mohou použít jen slova guláš a ak-mak, převtělují se do svých partnerů a vyprávějí jejich životní příběhy, předčítají si navzájem svá anonymní vyznání, vytažená z klobouku.

Jen v krátkých pauzách mezi těmito často velmi zábavnými a jindy citově vypjatými hrami dochází k vlastním kontaktům mezi postavami, v nichž mají tyto hry zvláštní pokračování. Průběh těchto kontaktů však vypovídá i o čase mezi hodinami kurzu, kdy probíhá normální život – a kdy se začíná rodit skryté drama: Po rychlém vzplanutí mezi Schultzem a Theresou následuje stejně rychlý rozchod. Třicetileté manželství Marty a Jamese se nepozorovatelně rozpadá...

Hru uvedlo ve světové premiéře slavné newyorské divadlo Playwrights' Horizons v září 2009.

Theresa Rebeck(ová) (USA)
UNDERSTUDY (ZÁSKOK)

2 m, 1 ž
komedie

Hra pro tři herce vypráví o divadelní Broadwayi, o těch, co mají úspěch, a o těch, co ho nemají, o tom, jak je snadné o něj přijít.

Harry přichází jako záskok na zkoušku diváky oblíbeného představení hry Franze Kafky. Je to pro něj první příležitost po mnoha letech, kdy o něm nikdo neslyšel. Až na místě zjistí, že režisérkou kusu je Roxanne, jeho bývalá přítelkyně, se kterou se kdysi měli brát, ale Harry těsně před svatbou zmizel. Je to jejich první setkání po této události a zcela přirozeně vzbudí emoce. Harry byl a je nula, ale Roxanne něčeho dosáhla. Dokázala se přenést přes milostné zklamání a v divadelním světě se prosadila. Třetím zúčastněným je druhá největší hvězda představení, Jake, jenž se právě proslavil výraznou rolí v tupém, ale úspěšném akčním filmu.

Hra má ještě jednu postavu, která způsobí na jevišti spoustu zmatku, ale nikdy se na něm neobjeví, ani nepromluví. Je to technička Laura, která je buď zfetovaná nebo opilá a zásadně na scénu spouští špatné kulisy, popřípadě nesvítí, jak má, čímž výrazně napíná už tak hustou atmosféru. Místo zkoušení se většinu času pauzuje, takže postavy mají čas k mimopracovní interakci.

Spolupráce Harryho a Jakea nezačne nejlíp. Harry Jakeovi poví, co si myslí o jeho roli a pitomém filmu, a při zkoušení pak bezostyšně rozrývá dávno rozhodnutá jevištní řešení. Jake se ale neurazí a vcelku kolegiálně Harryho podporuje. Harry vypráví o svém beznadějném neúspěchu a Jake, s pýchou, o své slibně se rozvíjející kariéře. Právě se účastní castingu na roli v dalším filmu. Jeho kolega Bruce, hlavní hvězda tohoto kafkovského představení, o tutéž roli taky stál, ale řekl si o 22 milionů jako honorář. Jake si je jistý, že Bruce se svým požadavkem přestřelil, protože za mnohem méně můžou mít jeho, Jakea. Telefonát s dobrou zprávou očekává každým okamžikem.

Harry a Jake si přijdou na chuť a ačkoli práci ruší nepříznivé vnější vlivy, z původně nemožně vyhlížející zkoušky se stává inspirativní setkání. Na závěr ale přijde zvrat. Roxanne volají z produkce představení. Bruce právě vyhrál konkurz na roli v novém filmu, začíná se plně věnovat natáčení a celé kafkovské představení se ruší! Ze dvou úspěšných a jednoho nymanda se najednou stali tři poražení. Ale nevzdávají se a rozhodnou se, jen pro vlastní potěšení, pro dnešek ve zkoušení pokračovat...

Hra byla uvedena v roce 2007.

Tracy Letts (USA)
SUPERIOR DONUTS (NEJLEPŠÍ KOBLIHY)

7 m, 2 ž

Technicky skvělá hra s výraznými postavami a krásně plynoucím dialogem zachycuje příběh z donut shopu („koblihárny“) na chicagském předměstí. Jeho majitel, mlčenlivý Arthur Przybyszewski, strávil pečením a prodáváním koblih celý život a neumí si představit, že by zradil rodinnou tradici a podnik prodal. Je zde ale nabídka ruského přistěhovalce Maxe, který si chce rozšířit svůj obchod s elektronikou a nabízí Arthurovi pěknou sumu.

Klientelu koblihárny tvoří různí emigranti, místní strážníci a jedna bezdomovkyně.

Stojaté vody dlouze se vlekcoucích dnů rozčeří příchod Franca, kterého Arthur najme na výpomoc. Francovi je jednadvacet, je drzý, i když vcelku sympaticky, a svoje práva Afroameričana prosazuje s ublíženeckou agresí. Arthur ho ale dokáže zkrotit. Vyhraje nad Francem sázku o to, jestli dokáže vyjmenovat deset afroamerických básníků, a Franco mu musí dát přečíst svůj vlastní románový počín *Amerika bude*. Arthur je románem nadšen, ale bohužel ani jeden z nich neví, jak se pro knihu hledá nakladatel.

Franca je všude plno a neustále Arthurovi navrhuje, jak zvýšit prodej nebo vylepšit výzdobu anebo že by měl pozvat na rande policistku Randy, což majitele, který už několik desetiletí

pouze dennodenně opakuje svou rutinu, naprosto irituje. Koblihárna prožívá šťastné období. V téměř šedesáti letech, díky Francovi, Arthur dokáže vystoupit ze svého stínu a udělat v životě závažné změny. Vezme Randy na večeři, dovolí, aby v koblihárně hrálo rádio a dokonce je ochoten mluvit o svém soukromí.

Idylu ukončí nečekaná návštěva z Francovy minulosti. V obchodě se objeví dva ostří hoši, kteří Francovi vysvětlí, že je na čase platit staré dluhy. Franco peníze samozřejmě nemá, a tak jednou nepřijde do práce a Arthur se dozví, že jeho pomocník je v nemocnici. Mafiáni mu usekli dva prsty a zničili jeho román. Franca tento traumatizující zážitek zlomí a na večírku, který mu kamarádi v koblihárně připraví, sedí mlčky. Vtom se v restauraci znovu objeví vymahači. Arthur i ostatní se za Franca postaví a Arthur slíbí, že dluh zaplatí sám. Prodá restauraci Maxovi a Franca vyplatí. Franco reaguje podrážděně a říká Arthurovi, ať od něj nečeká vděčnost. Arthur ho ujistí, že o tu mu nešlo, a věnuje mu nový notes, do kterého Franco může znovu začít psát svůj román.

Hra byla uvedena v Steppenwolf Theatre v Chicagu v roce 2008.

Peter Barnes (Velká Británie)

BYE BYE COLUMBUS (SBOHEM, KOLUMBE)

13 m, 3 ž

aktovka

Hrdinou a zároveň vypravěčem tohoto kratšího textu je Kryštof Kolumbus, starý muž ohlížející se za svou minulostí. Vzpomínky přivádějí na jeviště královský pár, představitele církve a jiné osoby, které měly na Kolumbovy činy zásadní vliv. Kolumbus ale z vyprávění nevychází jako objevitel, humanista nebo alespoň šířitel evangelia, je to naopak antihrdina, cynik, kariérista a zlatokop. Např. si víceméně nepamatuje, kdo byla jeho manželka, ale uznává, že jako slušná partie mu společensky pomohla.

Postupně s ním procházíme jeho objevitelské zážitky, když po dlouhých letech mezkovité vytrvalosti konečně dostal od krále peníze na námořní výpravu a příslib funkce vicekrále na nových územích. Kolumbus vůbec nelituje své ctižádosti, kvůli které nejednou pošlapal práva jiných, ale stále se trápí tím, že nezbohatl tak, jak si přál. Společnost starému muži dělá mluvící papoušek Polly a ten ho ujistí, že ačkoli není dobrý člověk, stane se slavným a lidé po něm budou pojmenovávat města a stavět mu sochy. Když má Kolumbus možnost takto díky papouškovi zhodnotit svůj život, konečně pocítí jakési zadostiučinění.

Doporučujeme inscenovat s dalšími autorovými aktovkami z naší nabídky.

SUNSETS AND GLORIES (SOUMLAK A SVÍTÁNÍ)

18 m, 5 ž

aktovka - groteska

Pro tuto poutavě napsanou historickou grotesku si autor jako téma vybral příběh ze starších dějin římskokatolické církve. Koncem 13. století, po smrti Mikuláše IV., se papežský stolec najednou ocitl bez nástupce. Církevní otcové se nemohli shodnout v nové volbě, když tu se po únavných jednáních jeden z přítomných senilních starců svezl na kolena a jakoby u vytržení zvolal jméno poustevníka Pietra de Morroneho. Všichni ostatní překvapivě souhlasili. Ne tak sám poustevník, který padesát let žil v odříkání a netoužil po životě ve městě, po moci a intrikách. Odmítl opustit svoji jeskyni, takže pro něj museli vyslat deputaci z Říma, kterou se nakonec nechal přemluvit a ujal se funkce jako Celestýn V. Ještě týž rok vydal nové nevídané ustanovení o tom, že papež může abdikovat a tohoto nového práva hned využil. Nepodařilo se mu ale uniknout zpět do svého pokorného života, protože nový papež Bonifác VII. ho káže uvěznit na hradě Fumore, kde po deseti měsících umírá.

Sám historický příběh nese určité tragikomické rysy (zmatená a neuvěřitelná volba nebo kardinálské doprošování se u nově zvoleného papeže u jeho jeskyně). Právě na ty se autor zaměřuje a další detaily přidává sám (de Morrone si v trůnním sále postaví stan a v něm

přebývá; intrikáni dvou různých křídel přestrojí svoje metresy za archanděly. Jeden Celestýnovi radí, aby se vzdal stolce, druhý, aby vytrval. Celestýn ve své prostotě věří, že oba jsou praví a že Bůh ho zkouší). Výsledkem je zábavná antiiluzivní (a samozřejmě velmi ostře kritická) show, ve které vystupují králové, kardinálové, prostitutky, svatí, blázni i vrahové a která předvádí, že ve Vatikánu přežije, stejně jako v džungli, jenom ten nejsilnější, ale že i ti nejotrlejší mají kdesi v sobě svědomí, které začne hlodat, když se ocitou tváří v tvář skutečně svatému člověku. V takové situaci se šelmy buď dají zkrotit, anebo, což se stane Celestýnovi V., se vrhnou na toho, kdo ji vydráždil nastaveným zrcadlem.

Doporučujeme inscenovat s dalšími autorovými aktovkami z naší nabídky.

William Borden (USA)

DANCING ON AIR (TANEC VE VZDUCHU)

3 m, 1 ž

Franz Kafka se setkal s Albertem Einsteinem v Praze v roce 1912. Stalo se tak v salonu židovských intelektuálů u Berty Fantové, aniž by na sebe vzájemně udělali velký dojem.

Nyní se setkávají po smrti v jakémsi bezčasném, možná na věčnosti. Nemají ponětí, zda tam jsou za trest, nebo za odměnu – jde o nebe, či snad o peklo?

Debatují spolu o lásce a o chybách, které v životě udělali. Porovnávají vědu s literaturou: není náhodou teorie relativity vlastně příběhem a naopak, nepojednává Kafkův *Zámek* o vesmíru? A kdo vlastně může pravdivě odpovědět na takové nezákladnější otázky? „Ve vzduchu“ však visí i další otázka – pokud byli oba takoví géniové, proč byly jejich životy tak zpackané?

Oběma sekundují ještě postava chlapíka a dívky Felice. Repliky této více méně konverzačky mají přesný rytmus a tempo a hra byla uvedena v únoru 2008 v divadle Heller (Tulsa, Oklahoma). Režisérka Erin Thompsonová přirovnala Bordenovu hru k dílům Harolda Pintera či Samuela Becketta.

Heidi Thomas(ová) (Velká Británie)

THE HOUSE OF SPECIAL PURPOSE (DŮM ZVLÁŠTNÍHO URČENÍ)

9 m, 6 ž

Rok 1918, Jekatěrinburg, Sibiř. Ruská carská rodina, poslední panovník Mikuláš II., jeho žena a všech pět dětí, včetně careviče Alexeje, je po státním převratu vězněna Rudou armádou. Postupně je přemísťují co nejdál od centra bojů, aby se předešlo jejich osvobození.

Rodina obývá vilu obehnanou plotem a ostře střeženou příslušníky Rudých. Žijí v poměrně skromných poměrech, bez přepychu, na který byli zvyklí, ale také bez některých obyčejných věcí, které jim prostě nejsou povoleny. Před jejich očima si vojáci rozebírají jejich věci, jejichž hodnotu neumí rozpoznat.

Autorka nelíčí velké drama a nepřipravuje půdu pro nadcházející tragédii (o to větší šok pak její příchod způsobí). Popisuje denní život ve vile. Cara a carevnu líčí jako dobře fungující manželský pár, který smířlivě přijímá rány osudu a doufá, že vše je jenom přechodná záležitost a očekává osvobození od mocných příbuzných. Celá rodina, až na zvykaného careviče, kterého baví trápit své okolí, se chová s grácií a snaží se vycházet vstříc jeden druhému i svým věznilům a tráví čas, jak nejlépe to jde.

V rámci úsporných opatření se dívky učí prát. Ačkoli je vidět, že instruktor praní Yakunin se těší, jak je poníží, když jim dá prát spodničky a kapesníky, dívky přijímají novou činnost s ochotou a zvědavostí. Mezi osmnáctiletou Marií a Yakuninem se dokonce vytvoří romantický vztah, pro Yakunina velmi riskantní. Nejmladší Anastazia, nenapravitelná koketa, marně flirtuje s dalším z vojáků, Chelnikem.

Relativní pohoda skončí s výměnou velitele. Ten předchozí byl carské rodině poměrně nakloněn, ideologie nového ale nedovoluje smýšlet o Romanovcích jinak než o zločincích. Vězňům ale ještě svitne naděje. V nádobě s potravinami najdou lístek, kterým jim neznámý přítel slibuje pomoc a požaduje víc informací o domě a o zvycích, které v jejich vězení vládou. Je to skutečně dopis od přítele nebo o podvrh, kterým se je snaží Rudí kompromitovat? Car

Mikuláš váhá. Carevna napíše odpověď, ale dopis je málem objeven a carevna ho musí zničit. Československé legie se dostávají do blízkosti Jekatěrinburgu a Romanovci dostanou zprávu, že mají být odvezeni dál na východ. Mají sbaleno, vypijí čaj a na odchodu jsou požádáni, aby nejprve na chvíli sestoupili do sklepa. Pak už slyšíme jenom střelbu a výkřiky. Na scénu se vrací Chelnik, který se právě naučil střílet. Popisuje svůj první zážitek lovce a podává Yakuninovi suvenýr. Jednou možná bude mít nějakou cenu. Je to spodnička jedné z princezen. Hra byla uvedena v roce 2009 v rámci Chichester Festival Theatre.

Howard Brenton (Velká Británie)

NEVER SO GOOD

12 m, 2 ž, kompars, tanečníci

Hra zachycuje život a kariéru Harolda Macmillana, konzervativního britského politika, premiéra z let 1957 - 1963. Text je rozdělen na čtyři dějství: v prvním se jedná o Macmillanovo mládí a válečné zkušenosti v první světové válce, v dalším o jeho angažmá v britské politice před druhou světovou válkou, následující pokrývá suezskou krizi, v poslední jde o období, v němž Macmillanovu vládu poškodila Profumova aféra.

Autor pracuje metodou dvojí roviny: hlavní postava je zdvojena a mladší alter-ego neustále s odstupem a značně ironicky komentuje činnost Macmillana. Macmillana vidíme (často v kontrastech) jako osobu veřejnou, politicky činnou, ale také jako člověka v soukromí, který má despotickou matku a zoufalé manželství. Před zraky diváků se tak odehrávají zákulisní debaty, které ovlivnily britskou politiku několika desetiletí dvacátého století, i manželčina nevěra se stranickým kolegou.

Hra připomíná výpravné filmy z moderních dějin (používá též princip flashbacků), je založena na bohatých dialozích, divadelní zcizení zprostředkovává mladý Macmillan, tato figura se však na scéně objevuje nepravidelně a zejména v politických debatách ustupuje zcela.

Hra *Never So Good* (2008) byla poprvé uvedena v Národním divadle v Londýně v sále Lyttelton v režii Howarda Daviese v hlavní roli s Jeremy Ironsem. Premiéra se konala v březnu 2008.

Německy psaná dramatika

Dea Loher(ová) (Německo)

DIEBE (ZLODĚJI)

6 m, 6 ž

Postavami ironicky komické i groteskní hry je dvanáct více méně zvláštních a nešťastných existencí z periferie velkého města. Mladý, ale umírající pojišťovací agent a jeho sestra, které se stále zdá o vlčích, jejich otec v domově důchodců, zaměstnankyně supermarketu, jež se chce stát šéfovou, a její manžel policista, těhotná sedmnáctiletá dívka a mnohem starší otec dítěte, sňatkový podvodník a stará zpěvačka, která pohřešuje po léta svého manžela...

Dea Loher spojuje tyto často bizarní a zdánlivě nepředvídatelné osudy (téměř po vzoru antických her) do 37 scénických skic a tvoří tak důmyslnou síť životních příběhů, do níž jsou postavy se svými ztrátami i touhami zapleteny.

Hra byla uvedena v lednu 2010 v berlínském Deutsches Theater v režii A. Kriegenburga.

Hra je momentálně překládána do češtiny.

Curth Flatow (Německo)
KUNDENDIENST (NÁŠ ZÁKAZNÍK, NÁŠ PÁN)

3 m, 1 (4) ž

komedie

Když má muž současně tři manželky, zdálo by se, že je už potrestán dost. Nicméně Gilbert Dumont šel za mnohoženství sedět do vězení.

Příběh začíná v továrně na kosmetiku, kterou vlastní pan Lavallet – ten chce dát Dumontovi, jenž je jeho obchodním cestujícím, výpověď. Dostává poslední šanci – měl by se více zajímat o majetné zákaznice – manželky velkých podnikatelů a majitelky podniků a rozšířit tak zákaznické služby. Gilbert je najednou jako vyměněný, dokonalý gentleman, a začíná získávat i v postelích „důvěru“ vícero zákaznic.

Do Gilberta se ale zamilují hned dvě šéfové velkých firem a uzavřou tak díky Gilbertovi s Lavalletem velké zakázky. Lavalettovi se peníze jen hrnou a Gilbert musí pečlivě plánovat svoje návštěvy v postelích, i v té své, manželské. Střídá tedy v zájmu výdělku tři ženy. Situace se však stane dramatickou poté, co se obě ženy rozhodnou mít Gilberta jenom pro sebe – obě si ho chtějí dokonce vzít. Gilbert má výčitky svědomí, chce dokonce dát výpověď, ale zároveň ví, že taková nabídka se neodmítá – navíc mu paradoxně manželka Denise vyhrožuje rozvodem, pokud z firmy odejde – zvykla si totiž na více peněz, které manžel nosí domů... A tak je postupně oddán jak s Isabelle, tak s Jeanne.

Čas se stává Gilbertovým nepřítelem. Dva dny je manželem Isabell, dva dny Jeanne a dva dny své první manželky Denise. Chvilku to jde, dokonce se stačí při uzavírání dalšího obchodu seznámit ještě s mladou Simonou, do které se zamiluje a s níž prožívá oboustrannou platonickou lásku, ale při koupání s ní se nastydne a musí do nemocnice nechat si vytrhnout mandle. Nejprve si užívá pobytu v nemocnici, žádná z žen neví, že tam leží, ale samozřejmě se stane, co se stát nemělo – v nemocnici se setkají všechny čtyři ženy. Dumont sice uteče, nicméně všechny ženy se setkají v jeho pokoji... Samozřejmě mu nic nedarují, dají se všechny rozvést a zažalují ho.

Gilbert tedy sedí za mřížemi, hlídán dozorcem Thibautem, který je mu nakloněn a chápe ho. Tomu vypráví celý tento složitý a napínavý životní příběh – ve hře se tak střídají tyto dvě časové roviny. Lavalletovi klesly citelně výdělky, a tak všechny ženy přemlouvá, aby se již na Dumonta nehněvaly a nechaly ho po návratu z vězení vrátit se do práce. Společně jsou ženy neústupné, každá zvlášť mu však píše milostné dopisy, a protože se blíží konec trestu, chce ho každá z nich z vězení vyzvednout – dokonce se před bránou srazí auty. Gilbert se loučí s Thibautem, jenž mu zajistí odchod z vězení zadním vchodem, a odjíždí s ženou, se kterou jedinou nebyl sezdán, se Simonou.

Role čtyř žen mohou být ztvárněny jednou herečkou. Jde o svižnou, důvtipně stavěnou situační komedii „ze staré školy“, na stále aktuální a oblíbené téma nevěry a manželského kličkování. Autor oslavil v roce 2009 své 90. (!) narozeniny, aktualizoval své některé starší komedie a stále patří ke klasikům německé bulvární komedie.

Hra je momentálně překládána do češtiny.

Charles Lewinsky (Německo)
HEIMSPIEL (MALÁ DOMŮ)

4 m, 1 ž

komedie o 8 obrazech

Co udělá padesátník, který je ještě plný sil, ale nemůže za živého boha najít práci? Když už ho společnost nepotřebuje? Mohl by to vzdát a koukat se doma na nekonečné seriály. Ale protagonisté této komedie zvolí samo sebou jinou cestu.

Tři muži, padesátníci, chtějí z výše uvedených důvodů ušetřit a pronajmou si proto společně jeden byt. A co víc, dostanou nápad. Prohlásí tento byt za soukromý domov důchodců a snaží se patřičně využít grantové prostředky. Jejich heslo zní: když už nás společnost hodila do

starého železa, tak ať z toho taky něco máme.

Plán se ale v nejlepším přestane dařit. Pracovník grantové komise sice neodhalí jejich masky starců, když dorazí na kontrolu v přestrojení za starce. Ale barmanka, která je angažována jakožto ředitelka domova, je natolik přesvědčivá, že se do ní zamiluje. Navíc si trojice mužů na sebe ušila pěknou boudu – v přestrojení za starce musí být připraveni na nečekané vpády kontroly. Z čeho měli na začátku náramnou legraci se stává pomalu jejich noční můrou. Zamilovaný kontrolor je nadaci nepráskne, ale musejí tím pádem hrát dál svoji hru...

Klasická převleková komedie zasazená do aktuálních společenských poměrů nabízí skvělé herecké příležitosti pro trojici herců v nejlepších letech.

Připravujeme překlad do češtiny.

Thomas Jonigk (Německo)

ACH, DA BIST DU JA! (TAK TADY SEŠ!)

2 m, 3 ž

komedie

Jednou se setkají muž a žena – okamžitě se začnou hádat a zjišťují, že se vlastně ani nevzali. Prostě šlo o omyl, šlo o někoho jiného. Poté, co se vše vysvětlí, se do sebe zamilují a začínají nový život.

Příběh, který se poté rozvíjí z této základní situace, je základním materiálem pro absurdní komedii o lásce, v jejímž průběhu nicméně není protagonistům do smíchu... Jde spíše o souboj dvou pohlaví než o milostný román. Thomas Jonigk je i v jiných svých hrách mistrem absurdního groteskního přehánění: po lásce přichází boj o větší vliv ve vztahu a autor v tomto boji přikládá větší aktivitu ženám. Jakmile dojde k rozchodu, přichází na scénu frustrace a žárlivost, a pak dokonce násilí a vražda. Situace se vyhrtí, když se dostaví policejní komisař, vyhodí dveře od bytu do povětří a opět omylem zatkne nevinného Daniela...

Pod groteskní rozpustilostí se však objeví i kritika všudypřítomného násilí, jež na nás útočí z různých médií. A také skutečnost, že se sami i navzájem podceňujeme - a nevíme o druhých lidech téměř nic.

Komedie byla uvedena v Schauspielhaus Düsseldorf v lednu 2010.

Připravujeme překlad do češtiny.

Werner Buhss (Německo)

MANN AUSSER HAUS (MUŽ MIMO DŮM)

4 m, 1 ž

komedie

Dr. Schneidera, manažera obřího koncernu, unese do odlehlé chaty kdesi na vřesovišti vášnivý šachista Kunz a žádá výkupné. Kunz se ukáže být přátelským zločincem – amatérem a brzy dojde mezi pachatelem a obětí ke sblížení – aspoň na oko. Hrají totiž proti sobě z hlavy proslavenou mistrovskou šachovou partii.

Druhým dějištěm hry je vila dr. Schneidera, kde se jeho manželka o únosu a požadavcích v telefonátu ze vřesoviště dozvídá. Ovšem protože je u ní i její milenec, člen představenstva Schneiderova koncernu, byla by nejradši, kdyby jejího manžela únosce kvůli dědictví odstranil. O pomoc je opět telefonicky požádán další milenec, tentokrát bývalý – policista, jenž by mohl s celou záležitostí poradit.

Dějiště se pravidelně střídají, až dojde k nečekanému zlomu – Schneider svému únosci sdělí nečekanou novinu, totiž že jeho firma stojí před krachem a případ je zralý na hospodářskou policii. Navrhne proto Kunzovi, ať s ním a milencem manželky do špinavého obchodu naskočí, jinak nebude mít z ničeho žádnou provizi.

Nicméně konec je opět překvapivý – zkratovité jednání únosce, jenž neví, kudy dál, vede k tomu, že se Kunz sám zastřelí. Je tedy Schneider volný? Není. Je připoután železky k trubce

od topení, telefon daleko, Kunz několik metrů od něj mrtvý... A na opuštěné vřesoviště nejspíš někdo jen tak nezabloudí...

V politické komedii v duchu Daria Fo se střetávají individuální konflikty s náhodami a mašinérií velkých koncernů. Vznikl tak zábavný sarkastický text, groteska o sobeckém dravém kapitalismu, kde jde všem jen o peníze.

Polská dramatika

Tadeusz Slobodzianek (Polsko)

NASZA KLASA (NAŠE TŘÍDA)

7 m, 3 ž

Hra vypráví příběh 20. století prostřednictvím jedné nejmenované, avšak konkrétní polské vesnice. Odehrává se v 19 „lekcích“- školních hodinách. Hrdinové ve škole prožívají první dětské roztržky a dělení na židy a katolíky. Zatím “jen” v rámci dětské hry. Tlak společnosti, rodičů a politického vývoje je dlouho neudrží ani v tomto stavu dětské nevinnosti. Již ve vyšších ročnících začnou rvačky a rasové, třídní a náboženské konflikty nabírat na drsnosti.

Příběh dále rozkošatí objevem komunistické filosofie, zamotá se příchodem Rusů, posléze Němců, válkou, komunistickým režimem a nakonec snahou o demokratickou společnost. Ukazuje se, že za všechny zločiny si mohou lidé sami. Kdo je v jednom režimu nahoře, v dalším je perzekuován. Každá postava provede nějaký zločin, ale zároveň také někomu zachrání život. Lidé se vraždí, znásilňují, kradou, milují, udávají a schovávají v prostoru jedné jediné vesnice, která je zároveň odrazem celého světa. To vše z dálky sleduje a komentuje Abram, kterého poslali na studia do Ameriky, kde již zůstal. Stal se z něj Američan a nemůže uvěřit, že jeho vlastní lidé jsou schopni takových zvěrstev.

Hra končí otázkou, proč jsme vlastně žili. A konstatováním, že naše životy byly zbytečné. Chtěli jsme být šťastní, nebyli jsme... I když na konci se objeví malé světélko nejisté naděje.

Hra nemoralizuje, je napsaná dokumentárním způsobem, ve kterém se mísí minulý čas vyprávění se skoky do současnosti. Část textu je napsaná ve verši – rytmizovaným jazykem.

Svou strohostí a věcností působí hra velmi naléhavě - jak strukturou děje, stylem vyprávění i obsahem je naprosto vyjímečná v kontextu současné evropské dramatiky. Slobodzianekovu hru proslavila v roce 2009 celosvětově inscenace londýnského Národního divadla.

Hra je momentálně překládána do češtiny.

Piotr Chrzan (Polsko)

DZIEWCZYŃKA (DĚVČÁTKO)

1 m, 1 ž

Děj se odehrává ve veliké kuchyni předválečné vily.

Příběh jako by byl inspirován hrou *Čekání na Godota*, ovšem chce být spíše její antitezí, tedy – nechť Godot nikdy neodejde. Hlavní a jediné dvě postavy, starší Profesor a jeho Sestra, žijí ve své vile po rodičích. Profesor jednou z ne úplně jasných důvodů přivede Děvčátko, aby u nich přenocovalo, se zdůvodněním, že jeho matka odjela a nechala jim ho na hlídání. Noc se však protáhne na další den a týden. Když chce Děvčátko odejít, což se dozvídáme prostřednictvím Profesorovy Sestry, která s ním komunikuje, strčí ho do sklepa. Po Děvčátku je vyhlášeno pátrání, což je o důvod navíc, aby nebylo nic prozrazeno - bude lepší, když ve sklepech Děvčátko zemře. Důvodem únosu může být osamění obou postav, touha po vlastním dětství a po rodině, kterou ani jeden z hrdinů nemá - nebo jde o odzicení lidí v dnešním světě?

Marek Modzelewski (Polsko)

IMIENINY (JMENINY)

5 m, 8 ž

Důvtipně napsaná, důsledně strukturovaná hra z prostředí polské střední vyšší vrstvy generace padesátníků žijících daleko od velkého města. Děj se odehrává v jednom večeru v průběhu oslavy svátku jednoho z hrdinů – podnikatele Wielkowského. Do domu jeho rodiny se sjíždí příbuzenstvo a inteligence místní vesnice a jejího okolí. Cílem je přežít večer, tématem je rozkrývání pravdy životů hrdinů. Ve všech je pod vrchní bezchybnou “metalízou” cítit syndrom vyhoření, nenaplněná láska, rozpadající se manželství, nevěra, kariéra bez satisfakce.

Hra má přesně vystavěné situace, dialogy, rytmus, motivace a nasycené charaktery hrdinů. Zpočátku hra budí dojem, že se ocitáme v nezávazné konverzační komedii, ale velmi brzy zjistíme, že za těmi všemi vtípkami a legracemi je velmi pozorně rozkrytý život velké části společnosti, jakékoli západní civilizace, a hra plynule přechází do psychologicko-komediálně-situační tragédie. Krásná fasáda a lehkost, se kterou všechny postavy začínají, se postupně rozpadá a končí pokusem o sebevraždu dcery hostitelů.

Hra je vhodná pro jakékoli divadlo, které má alespoň 10 dobrých herců a hereček (většina postav je celou dobu na scéně).

Przemysl Wojcieszek (Polsko)

MADE IN POLAND

8 m, 4 ž

Hra vypráví o dvacetiletém Bohoušovi, který se jednoho dne ráno probudí plný nekontrolovatelného vzteku na celý svět. Aby se nezbláznil, je nucen baseballovou pálkou rozbít auta a telefonní budky. Nechce být jako ostatní, ti, co jsou vděční za cokoli, i za práci v KFC. Bohouš se nechce zařadit, chce se poznat. V tom mu pomáhá chápající matka Irena, která miluje a sbírá desky Krzysztofa Krawczyka. Bohoušovu destruktivní činnost však nechápe Emil, invalidní hlídač parkoviště, který mu v ní chce zabránit. Bohužel, jedno z rozmlácených aut patří jedné nepříliš tolerantní vymáhací firmě. Chlapci z firmy si na Bohouše počkají doma. Když do rána nepřinesou 10000 zlotých, zabijí ho.

Ovšem Bohoušův největší problém nejsou oni, ale vztek a nenávisť k různým sociologickým, náboženským i národnostním skupinám. Tenhle vztek je hlubší než pubertální vzdor. Je typický pro děti žijící na sídlišťích mezi paneláky, které v Polsku vypadají trochu hůř než např. v ČR. Přesto se Bohouš snaží někde sehnat peníze. Ty, které dá dohromady, ovšem nepoužije k zaplacení auta, ale koupí šaty Emilově sestře, která má jen teplákovou soupravu. Na schůzku s gangstery pak jde bez jakéhokoli peněžního obnosu. Život mu zachrání kněz Emil, který gangsterům zaplatí. A Bohouš je chycen zpátky do společnosti - opět se z něj stává mladý katolík z dělnické třídy, ožení se s Emilovou sestrou.

Hra je upřímnou výpovědí o určitém pocitu mnoha mladých lidí v Polsku. Forma vyprávění je hyperrealistická, hra má nadhled, vtip, ale i cit, vykresluje výstižně postavy a situace a rychle vypráví napínavý příběh.

Krzysztof Bizio (Polsko)

ŚMIECI (SMETÍ)

2 m, 1 ž

Hra rozebírá absurditu a nesmyslnost lidského snažení. Analyzuje lidskou upřímnost a touhu po bohatství. Hnědá – to je jméno postavy, starší ženy, která nechce chodit ven, mezi lidi. Nechává si nosit nákupy bezdomovcem Šedým až domů. Občas si také spolu vyjdou na procházku. Společně s jiným bezdomovcem – Bílým se jí Šedý pokusí zavraždit, aby se mohli nastěhovat do jejího bytu. Ale to se jim nepovede a Hnědá se vrací domů a vše se opět vrací zpět do vyjetých kolejí.

A další...

Miro Gavran (Chorvatsko)

NAJLUĐA PREDSTAVA NA SVIJETE (NEJBLÁZNIVĚJŠÍ PŘEDSTAVENÍ NA SVĚTĚ)

1 ž

Neobvyklé monodrama, v němž jediná herečka hraje 12 různých rolí, některé z nich mužské. Příběh se točí kolem herců a režiséra, kteří pracují na inscenaci nové hry. Během zkoušek se rozkrývá pozadí milostných a profesionálních intrik, herecká závist a ženská žárlivost, jež vedou k vypjatým konfliktům. Vše je prezentováno s příslušnou dávkou humoru se záměrem demystifikovat divadlo a poukázat na lesk a bídu hereckého života. Role vyžaduje od herečky mimořádnou schopnost rychlé transformace a pohybovou i intelektuální brilanci.

Za tuto hru obdržel autor ceny Marina Držiče a Ivana Raose za rok 2009. Premiéra proběhla 6.11. 2009 v Gavranově divadle v Záhřebu.

Připravujeme překlad do češtiny, na požádání pošleme text v chorvatštině.

PARALELNÍ SVJETOVI (PARALELNÍ SVĚTY)

8 m, 6 ž

Hrdina hry z roku 2006 trpí amnézií a přebírá na sebe jinou osobnost, tj. myslí si, že je někdo jiný. Tato situace těžce poznamená jeho ženu, která má milence, a také jeho bratra, jehož žena s ním již několik let nemá sexuální styk, protože trpí halucinacemi, při nichž vidí svou nenarozenou dceru. Psychiatrička, která se hrdinu snaží léčit, si k němu vytvoří citový vztah a dostane se tak do konfliktu s jeho ženou... To se stane v době, kdy i její vlastní partnerský vztah prochází dosud největší krizí. Postavy této komplikované a vážné hry se ocitnou pod takovým tlakem, že unikají do imaginárních světů, protože skutečnost pro ně začíná být nesnesitelná.

Bengt Ahlfors (Finsko)

MORGONGÅVAN (RANNÍ DAR)

1 m, 1 ž

aktovka

Rickard se jednoho rána probudí v posteli u cizí ženy. Z noci si toho moc nepamatuje, jen to, že ji strávil s Laurou. Chce Lauru lépe poznat, ale Laura se chce Rickarda očividně co nejdřív po snídani zbavit. Po delším naléhání mu prozrazuje, že se s ním vyspala jen proto, aby otěhotněla. Co ji k tomu vedlo? Je to zoufalá workoholička, která si uvědomila, že jí odtikávají biologické hodiny, jak se zdá na první pohled? A komu patří druhý kartáček na zuby v koupelně. Manželovi? Kamarádce?

Hra byla poprvé uvedena roku 1989 v helsinském divadle Pikku-Lillan. V rozhlasové úpravě, ke které se přímo nabízí, ji ve více reprízách uvedl Švédský rozhlas.

Text máme k dispozici ve švédštině.

LISTY Z AURA - PONTU
1/2010

© Aura - Pont s.r.o., Praha 2010
Redakčně připravil Michal Kotrouš.

Spolupracovali:

Alena Bjačková, Eva Bergerová, Pavel Drábek, Marta Ljubková, Petra Marková, Julek Neumann, Klára Novotná, Miroslav Pošta, Anna Pýchová, Jitka Sloupová, Olga Vičková.